

HANDLAGET

nr 4/2003

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Året som gått

2003 blev ett intensivt slöjdår i Sörmland. Ungdomsverksamheten utökades från två till fyra kommuner och finns nu i Nyköping, Katrineholm, Eskilstuna och Oxelösund. Vid ett flertal tillfällen har vi genomfört kursverksamhet och programverksamhet samt anordnat utställningar och seminarier.

Under året har också slöjdcaféer anordnats på flera platser i länet. De har besökts av många intresserade besökare som slöjdat och fikat. I det här numret av Handlaget berättar vi mer om några av årets aktiviteter.

Inför nästa år fortsätter arbetet på den inslagna vägen. Ungdomsver-

samheten byggs ut ytterligare och slöjdcaféutställningarna kommer att bli fler. Ett fullständigt program för våren presenteras i nästa nummer av Handlaget, som utkommer i början av februari. Besök gärna också vår hemsida www.hemslويد.org/sormland för ytterligare information.

Hemslöjdens dag

För andra året i rad firades hemslöjdens dag samtidigt över hela landet. Årets datum var lördagen den 24 maj. I Sörmland valde vi att förlägga våra aktiviteter till två platser dels till Mariefred som också firade Ångans dag samma dag med pompa och ståt, dels till Flen där vi i samarbete med Flens hembygdsförening intog Thuleparken.

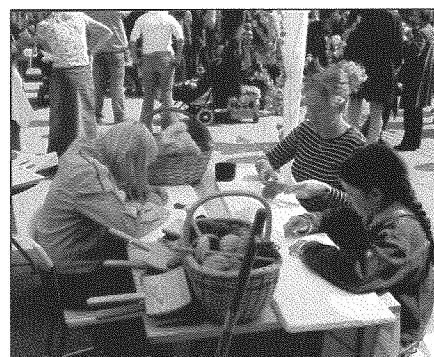
Det sjöed av aktiviteter och prova-påverksamhet på bägge platserna. I Flen kunde man prova på att tälja, att tova och tillverka vispar samt träffa festslöjdare, spinnerskor, smeder, trädgårdsslöjdare, svepask- och svampkorgstillverkare.

I Mariefred kunde besökarna prova att nålfilta, tälja barkbåtar, krusa pappersblommor och tillverka gräskronor.

På bägge platserna informerade Hemslöjdsföreningen om sin verksamhet och sålde Tidskriften Hemslöjden till specialpris.

Utbildningsstipendier

Dagen till ära delades de två utbildningsstipendier ut som föreningen förvaltar. I Flen fick Annika Eriksson från Katrineholm ta emot Lars Aldéns hårdslöjdsstipendium. Annika slöjdar i trä och ägnar sig också åt smide. För närvarande studerar hon vid Handar-

Lisa Mossberg nålfiltar med barn i Mariefred. Foto Pontus Carlweitz

betets Vänners skola på högre hemslöjdsutbildningen och blir färdig hårdslöjdskonsulent till våren. Tack vare stipendiet kunde hon delta i den masterclassutbildning om 5 poäng som Linköpings universitet anordnade i somras för slöjdare och hantverkare.

I Mariefred tog Karin Axelsson emot Ann-Marie von Stockenströms textilstipendium.

Karin går sista året på gymnasieskolans tekniska program och är en allätare när det gäller slöjd. Stipendiet ska hon använda till en pälssömnadskurs på Sätergläntan. Läs mer om Karins slöjdtankar och erfarenheter i hennes berättelse från ungdomsläget på sid 4 och på hennes hemsida <http://hem.passagen.se/slojda/>

2004 kommer hemslöjdens dag att gå av stapeln den 11 september.

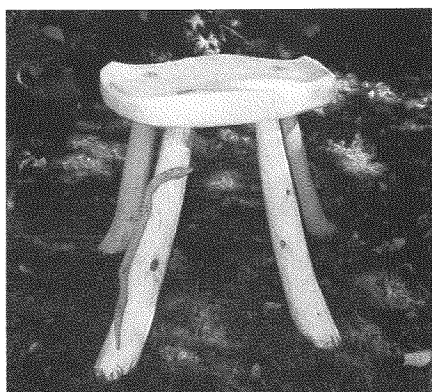
Helena Åberg

Tre täljare i Flen, Annika Eriksson, Bafunke Adedoyin och Thomas Fjaestad. Foto Helena Åberg

Stipendiesomrar

Att söka stipendium är ofta svårt och omständligt. Att få stipendium är alltid roligt och hedrande. Att få ett stipendium som du varken sökt eller ens visste fanns är garanterat överraskande men inte desto mindre hedervärt och fantastiskt kul. Detta fenomen hände mig våren 2002 då jag tilldelades medel ur Lars Aldéns hårdslöjdsfond. Den aktningvärda summan skulle användas ett år från stipendieutdelningen räknat och gå till fortbildning inom hårdslöjdsområdet. Stipendiepengarna delades upp på två kurser, dels en pileorkorskurs i samband

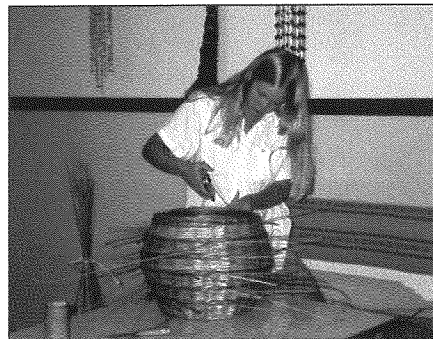

Den färdiga stolen. Foto Hanna Haggren

med ungdomsläget Balders möte 2002, dels en Pall- och stolkurs på Sätergläntan 2003. Resultaten av de båda kurserna kan beskådas på bilderna intill.

Pileorkorskursen leddes av Kalle Fors, en man med glatt humör, en stor portion humor och bred kunskap i ämnet pileorkor. Under veckan fick kursdeltagarna lära sig grunderna i samt historiken kring pileorkor. Vi flätade dels med pil där oarken var kvar, dels med skalad pil. Personligen föredrar jag det senare materialet, då detta är vackrare och lättare att arbeta med. Under lägervistelsen hann jag även med att slå rep och upptäcka återbruksslöjdens möjligheter tillsammans med Linets vänner respektive Gunnar Jeppson.

Under en härlig sommarvecka på Sätergläntan 2003 tillverkade jag, liksom övriga sju kursdeltagare, en fullt funktionell pall under kunnig ledning av Anders Kunze. Han har gått Sätergläntans träutbildning samt studerat på Capellagården och arbetar nu

Hanna flätar korg. Foto Okänd kursdeltagare

som timmerman i projektet med Ostindienfararen i Göteborg. Under de fem dagar kursen varade fick vi större kunskap i hur man kilar, använder olika sorters traditionella handverktyg samt målar med äldre måleritekniker. Och när veckan var till ända stod sju fina pallar i solskenet och det var dags att lämna slöjdmeckat Sätergläntan för den här gången. Bästa betyget och godkännandet för min pall fick jag på tågsträckan mellan Insjön och Borlänge då en man, som en stund iakttagit min nygjorda pall, på klingande dalmål utbrast "Vilket jättefint hantverk! Var har du köpt den?"

Hanna Haggren

Rapport från seminariet

VIRKE FÖR SLÖJD OCH BYGGE

Självhushållets bygg- och slöjdtraditioner gick hand i hand. Den som timrade huset, tillverkade oftast även redskapen, bruksföremålen och de enkla möblerna. Det var utgångspunkten för det träseminarium på temat virke för slöjd och bygge som anordnades vid Nynäs slott 3-4 april 2003.

Spräckning. Foto Pontus Carlweitz

Ca 35 personer deltog i seminariet där vi sammanförde traditionell slöjd och byggkunskap, tog del av varandras erfarenheter och därigenom byggde ny kunskap. Den första dagen var av mer teoretisk karaktär. Robert Carlsson timmerman och bebyggelseantikvarie föreläste om traditionell virkeskunskap inom bygghantverk. Niclas Hallberg, slöjdare och hemslöjdskonsulent föreläste vidare om virke för slöjd. Eftermiddagens program behandlade konsten att läsa virke på rot och försiggick på plats i skogen då vi också inhämtade en del material till den praktiska delen av seminariet. Dag två ägnades helt åt hantverksmässig bearbetning av trä. Timmermannen Björn Björkqvist

handleddes i ämnet spräckning av stock till golvtilljor. Börje Samuelsson spåntäckare och snickare lärde ut hur stavspån klyvs och bearbetas och hur man spantar stickspån. Niclas Hallberg handleddes spräckning av virke till slöjdade föremål och möbler. Deltagarna hade en mängd olika erfarenheter med sig i bagaget. Några var skogsägare, några var lärare medan andra arbetade med slöjd, byggnadsvård eller traditionellt bygghantverk i någon form. Trots att vi inte hade vädrets makter på vår sida deltog alla med stor entusiasm. Arrangörer var Sörmlands museum, Hemslöjdsföreningen Sörmland, Landstinget Sörmland Jord och skog och RåMa.

Helena Åberg

SHR:s stämma i Tranås 2003 maj månad

Hemslöjd bara hemslöjd i dagarna tre...Hemslöjd i och över allt och återigen "syns" hemslöjden det är trendigt med hemslöjd, det är inne med hemslöjd. På stämman möts vi alla som på ett eller annat sätt är knutna eller har sitt hjärta i hemslöjden... Här redovisas vad som gjorts under året vad som är på gång och vad som kan tänkas hända i framtiden, både önsketänkande och reella mål.

Ett spännande, roligt och gränsöverskridande projekt som är på G och fortsätter in i framtiden är SLÖJD-CIRKUS. Bara ordet är fantasiegående cirkus, är det halsbrytande akrobatik med nål och tråd eller hammare och spik, eggande musik från såg och sax, eller andra hisnande upplevelser - kanske - vi får se, år 2005 intar cirkusen länet.

Hemslöjd på nätet är inte så dumt det heller, från ren inspiration och information, till uppsökande verksamhet. Nätet som kommunikationsförmedlare är suveränt, har du inte provat gå in på www.hemslويد.org

Tre karaktärer tre personligheter talade om sitt förhållande till slöjd och hemslöjd...

Anna Åhlin ung Stockholmstjej, ansvarig för butiken Svensk Slöjd på Nybrogatan, butiken som är lite av ett

slöjdflaggskepp, tilltalar förmodligen den intellektuelle miljömedvetne, trendkänslige storstadsbon med gott om pengar. Här finns allt från det traditionellt slöjdade bruksvarorna till den nyskapande slöjden. Roligt, vackert, lustfyllt, iögonfallande och fräckt om vart annat i en härlig mix, läckert förpackad och förföriskt exponerad. Har du vägarna förbi till Stockholm är adressen Nybrogatan 23 Svensk Slöjd.

Jögge Sundqvist träslöjdaren från norr kopplar greppet om slöjd som design. Visst har slöjden och hantverket sin givna plats i designsverige... Jögge övertygar oss med sin egen ståtliga förankring i det vi kallar "folk-konst" och sin respekt för hantverket i dess mest basala tappning. Unplugged kallar Jögge det för - det är du och kniven och din kunskap om materialet som är dina skarpaste vapen. Och det blir härligt slöjdade föremål i unik design att nyttjas och nöta på i många år. www.surolle.se

Gunilla Lundahl skribent ställer det mesta på ända när hon med sin lugna stämma frågar oss var finns det vi skulle kalla för dagens hemslöjd. Vilka spår lämnar vi in i framtiden. Eller har vårt konsumtionssamhälle gjort oss till enbart konsument. Det vi gör blir lätt en romantiserande form av slöjd,

vi måste inte kunna för att fysiskt överleva, men vi kanske måste för att överleva psykiskt. I alla tider har människan tagit tillvara det som finns i materialväg i sin omedelbara närhet för att tillverka det som behövs för att överleva. Man tog det man hade och gjorde det man behövde. Människan har brukat och återbrukat inget har fått gå till spillo, allt har förmodligen testats, provats och det har tillverkats föremål efter föremål för att hitta det rätta materialet, formen, funktionen och hållbarheten och inte minst viktigt skönheten i föremålet. Kunskaper och erfarenheter byggs på undan för undan. Men man tog även till sig av nymodigheterna, vred och vände testade och provade, tog det till sig om det hittade sin form och funktion. Men tillåter vi oss, vågar vi idag att arbeta med vår tids material, är vi tillräckligt nyfikna för att testa, göra som våra föregångare, prova och prova om igen för hitta nya former och funktioner som är våra uttryck av idag. Vågar vi skaffa oss erfarenheter för att bygga på vår kunskapsbank inte förkasta det gamla men väl bygga vidare... Det är mångfalden inte enfalden som är så skön...

Monica Hallén, styrelseledamot
i Hemslöjdsföreningen Sörmland

Börje Samuelsson visar hur man hugger stavspån. Foto Helena Åberg

Slöjdcaféer

I år har Sörmlänningarna för första gången haft möjlighet att gå på slöjdcafé. Ett slöjdcafé är inte i första hand en plats utan ett sätt att träffas, slöjda med ett visst tema under handledning och fika tillsammans. I år har vi varit i Eskilstuna, på biblioteket i Oxelösund, vid Boda kvarn i Östra Vingåker och i Nyköping. I Eskilstuna kombinerar vi slöjdcaféerna med ungdomsverksamheten på Faktorimuseet. Uppslutningen har varit stor och slöjdintresserade i alla åldrar har träffats och

slöjdat tillsammans. Årets sista slöjdcafé i Eskilstuna går av stapeln den 10 december. Temat är givetvis julslöjd och det kommer att finnas möjlighet att slöjda i många olika material. Om du har synpunkter på var vi ska förlägga slöjdcaféerna eller idéer på teman, hör av dig till läns-hemslöjds-konsulenterna

Elisabet Jansson, 070-6261514, elisabet.jansson@hemslويد.org eller Helena Åberg 0155-26 15 07 helena.aberg@hemslويد.org.

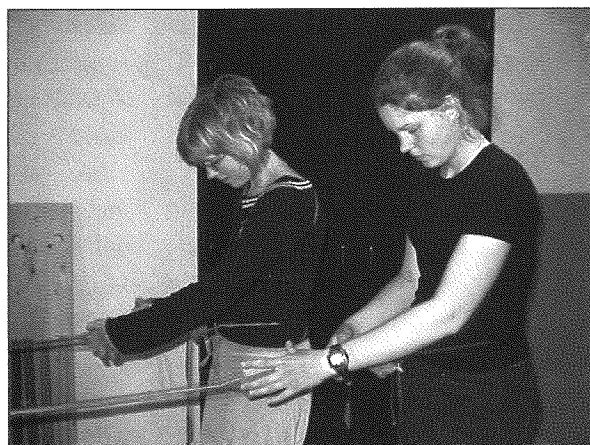
Sommarlägret på Ökna 23-26/6

Veckan efter midsommar träffades 8 slöjdsugna ungdomar mellan 13 och 25 år ute på Ökna för ett fyra dagar långt slöjdläger med medeltida dräktsömnad och smide som huvudaktiviteter. De tre första dagarna ägnades åt endera dräktsömnad eller smide. Den fjärde och sista dagen kunde de som sytt prova på smide och de som ville fick sy en skinnpung. De som smidde gjorde bland annat dräktpännen, haspar, krokar och spik. De som sydde gjorde olika saker, en tjej sydde en tunika helt för hand, en kille en munkdräkt och jag och en tjej sydde varsin underklänning och match-

ande överklänning. Allt som syddes var efter medeltida mönster och fantasin. Flera av oss som sydde provade även på brickbandsvävning. Det var ett snabbt och enkelt sätt att göra fina band på.

Alla lägerdeltagarna bodde kvar på Ökna och kvällarna ägnades åt slöjdande, fortsatt arbete med dräkterna eller smidet. Annars var

*Camilla Hallberg och
Karin Axelsson
brickväver. Foto
Elisabet Jansson*

det en del som gick på promenader, badade och spelade tv-spel!

Alla på lägret var överens om att vi vill gå fler läger.

Karin Axelsson

Ung Slöjd

För dig mellan 13 o 25 år

Nyköping

Hantverksgymnasiet

Onsdagar kl 17.00 - 20.00

10 dec Julslöjd

4 febr Kärleksslöjd och friargåvor

Oxelösund

Biblioteket

Torsdagar kl 17.00 - 20.00

11 dec Julslöjd

12 febr Kärleksslöjd och friargåvor

Katrineholm

Ängeln

Kl 17.00 - 20.00

11 dec torsd Julslöjd

11 febr onsd Kärleksslöjd och friargåvor

Slöjdcafé för alla åldrar

Eskilstuna

Faktoret, Eskilstuna museer

Onsdagar kl 18.00 - 21.00

Samarr. med Eskilstuna museer

10 dec Julslöjd

11 febr Kärleksslöjd och friargåvor

Planerade kurser våren 2004

Vårens kurser kommer att presenteras nästa nummer av Handlaget. I planerna ingår bl a luffarslöjd, trädgårdslöjd, tillverkning av granrotskorgar, broderi, tygtryck mm. Kontakta Helena Åberg eller Elisabet Jansson om du vill veta mer redan nu!

Utställning

Ung Slöjd

Culturum, Nyköping

T o m 10 januari

Kom med även du!

Som medlem i vår förening får du Handlaget direkt hem i brevlådan fyra gånger per år. Du får även rabatt på våra kurser och medlemsrabatt vid prenumeration på tidskriften Hemslojden samt rabatt i vissa SHR-anslutna butiker.

Enskild medlem 160:- Familjemedlem 100:- Ungdom (13-25 år) 100:-
Postgiro 175059-5 Hemslojdsföreningen Sörmland
Ange namn / adress / tel / medlem 2004

Aktuell information hittar du även på vår hemsida www.hemslojd.org/sormland

Hemslojdsföreningen Sörmland
Box 571, 611 10 Nyköping
www.hemslojd.org/sormland

Länshemslojdskonsulent, textil
Lille-Mor Boman/vikarie Elisabet Jansson
TEL 0155-26 11 35 MOBIL 070-626 15 14
elisabet.jansson@hemslojd.org

Länshemslojdskonsulent, trä&metall
Helena Åberg
TEL 0155-26 15 07 MOBIL 0709-46 15 26
FAX 0155-26 15 95 helena.berg@hemslojd.org